

Ábrányi Endre

XXIV EkSzPaNzió XXIV

(+++Idézet | Improvizáció+++)

Úgy kezdődött az egész, hogy piaristásként és gimnazistaként eljöttem jó pár évvel ezelőtt a Nemzetközi Kortárművészeti Találkozókra, és körbevett egy új atmoszféra, de szinte semmit nem értettem belőle. Később rájöttem, mi a titok: külső szemmel nem lehet rátekinteni, hanem élni kell az Ekszpanziót. Aki éli, megéri, és aki megéli, továbbadja a következő generációnak. Kollektív individuum ösztársadalmi síkon.

teret nyer és jelenné válik. Meditáció, inspirációk sorozata, kortárs képzőművészek, írók, költők, performerek, filozófusok és így tovább. A lista nem teljes, és nem is lehet az. Az Ekszpanzió tágul és generációkat hódít meg, de véletlenül sem fesztivál. Távol álljon tőle, inkább konstruktív lelkek találkozási színtere, az „Expediált Európa”-ban, ahol az idő és a tér mellékessé válik, vizuális időkilépés. Rombol, hogy építhessen új várakat, és

Van egy ősi indián mondás: minden csak addig él, ameddig az utolsó ember, aki még emlékszik rá. A nyilvánlatkoztatásokra mind-mind emlékszünk. Huszonnegyedszer lépünk bele ugyanabba a folyóba, amelyik Váczikától indult, több évig ez is volt a fő irányzék, később a Naszályba, a Pilisbe, a Börzsönybe és az Ipoly mentén zarándokolt az eredetiségét mindvégig megtartó, szakrális, a kassáki és hamvasi hagyományt egyaránt ápoló avantgárd-örökös.

Azt mondhatnánk, hogy kiterjesztett szárnyfeszítávolságok, évről évre más helyszíneken, de mégis vissza-visszalátogatva az eredeti gyökekhez. Mindenre kiterjed; a hívószavak tematikája az a fogalom-miszticizmus, ahol a lélek találkozik a megidézett, elkövetkező jövővel, ami az Ekszpanzió

közben határozottan állítja: „talpra, avantgárd!” Minden vidéken, ahol valaha is járt, letett egy mérföldkövet egy új generációnak. Az Ekszpanzió kinevelt egy másik nemzedéket, a sajátját, egy olyat, akiknek mindez fontos, és minden alkalommal, hacsak tehetik, itt vannak; mindenki, aki jelen van/volt/lesz, hozzátesz/tett valamit a rengeteghez, és ez nagyban segíti a következő találkozó hívógondolatának létrehozását, meghatározását.

Minden világon létezőnk, ellenben a létezés itt az a lehulló lepel, ahol minden út egy helyre tart. Ilyennek képzelem az Ekszpanziót. Olyan világot élünk, ahol az instant és felmagasztosult írók, költőfejedelmek mások korábban leírt gondolataira támaszkodva nem hoznak létre újat, s mindez paranoid képzelgéssé fajul

a nem értő ember számára, hamis világot épít minduntalan, ezáltal az irodalom utópisztikusan köpködi ránk a szitkokat. Az avantgárd úgy hoz létre újat, hogy a régít nem szorítja háttérbe és mindig közli kimenetelének célszerűségét. Minden expediált kinyilatkoztatásban, minden világunkban a létünk határmezsgyéje szitok, mely oltalmazható, az oltalom és üdvözülés tárgya legyen a magatartás, a formabontó egzisztencia, a mindvégig újdonság-erő, a csak részben befo gadható avantgárd.

Az Ekszpanzió az ember, aki abban él. A találkozások teszik emberré a lelket, aki alkot, gondolkodik, megidéz, improvizál, és természetesen az élen jár. Épp ezért ne legyünk idézett üldözöttek, akik megidéznek, de elfelejtik a valódi értékeket „fogyó életünk növekvő lázában”. Az a „mélypont ünnepélye” lenne. Huszonnégy éve megüljük ezt, de nem hagyjuk, hogy eluralkodják rajtunk. Ha csak egy kis időre is, de minden évébe lépő Ekszpanzió megnyilvánulásába nem férkőzhet be a Gonosz.

A rengeteg idézettel telezsúfolt világunkban mindezek az állomások, fejtegetések, filozofálások emlékké sejtesedjenek vissza a kilenc hónapnyi labirintusból, az improvizációk legyenek zárszamadástól mentesek, azonképpen, ahogy az égben, úgy a földön is, életre tévedt egyszerűségükben. Avantgrádics, lépcsőzetes lépcsőfokok fokról fokra fokozatosan, a hívógondolatok teremtő erejével, a művészet értékeivel, hogy ne legyünk kivézetett s istenségünkben bevégezett lélektetem-kezdetek. Az Ekszpanzió katedrális, bárka, zárszamadó eksztravagancia, in illo tempore grandis arcanum.

Egyszerűség, kreativitás, sokoldalúság, újabb ismérvrendszerek el-

méleti síkjai. Hol van az a kollektív ismeretanyag, ahonnan a földrajzi pontossággal behatárolt terület olyan sokszínű, mint a Dunakanyar? Hol van ahhoz fogható emberállomány, mely életben tarthatja a lelket mint eljövendő posztumusz rendszert? Az Ekszpanzió mindig visszatér eredeti helyéhez, a Dunakanyarhoz, ahonnan indult, és ahova mindig is tartott/tart/tartani is fog. A stációk szempontjából meghatározható az a leírt kör, ahol a megfordult európai ember a lábnyomát ott hagyja. Ahol van egy olyan pont, ahonnan vissza kell térni az origóhoz, hogy aztán új várak épülhessenek a nem túl távoli jövőben a már korábban említett helyszíneken.

KASSÁK ÉS PÁRIZS

KASSÁK EMLÉKMÚZEUM, BUDAPEST III. FŐ TÉR 1.

1990. JÚLIUS 9 - AUGUSZTUS 29